

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій Сорока
20.09.2022

06–07–33S

СИЛАБУС освітньої компоненти	SYLLABUS	
<i>Герменевтика</i>	<i>Hermeneutics</i>	
Шифр за ОП	OK7	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань <i>Гуманітарні науки</i>	03	Field of knowledge: <i>Humanities</i>
Спеціальність <i>Культурологія</i>	034	Field of study: <i>Cultural studies</i>
Освітня програма <i>«Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації»</i>	Educational Program: <i>Creative and digital culture; International cultural relations and intercultural communications</i>	

Силабус навчальної дисципліни «Герменевтика» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійними програмами «Креативна та цифрова культура», «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», 034 «Культурологія». Рівне. НУВГП. 2022. 12 стор.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/17888/>

<http://ep3.nuwm.edu.ua/17889/>

Розробник силабусу: *Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології*

Силабус схвалений на засіданні кафедри філософії та культурології.
Протокол № 1 від “7” вересня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис О.П. Наконечна, д.філос.н., професор*

Керівник ОП (гарант): *е-підпис Залужна А.Є., д. філос. н., проф.*
е-підпис Коберська Т.А. к. філос., н. доц.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕМ

Протокол №1 від “19” вересня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *е-підпис Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-4218 в ЕДО.

© Наконечна О.П., 2022

© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	«Креативна та цифрова культура» «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації»
Спеціальність	034 «Культурологія»
Рік навчання, семестр	2 4
Кількість кредитів	3
Лекції:	16
Практичні заняття:	14
Самостійна робота:	60
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

Лектор

Наконечна Ольга Павлівна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології.

Вікіситет

[http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконечна Ольга Павлівна](http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Наконечна_Ольга_Павлівна)

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-0586-8103>

Як комунікувати

За допомогою електронного листування

<https://o.p.nakonechna@nuwm.edu.ua>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Асистент

Гнатюк Едуард Миколайович

Вікіситет

ORCID

Канали комунікації

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гнатюк_Едуард_Миколайович

<https://orcid.org/0000-0002-4128-2724>

За допомогою електронного листування

e.m.gnatyuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з основними віхами виникнення і становлення герменевтики як теорії та методології, засадами і сучасним значенням філософської герменевтики в її причетності до розвитку філософської теорії гуманітарного знання і комунікації.

Метою і завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення з історією становлення та розвитку філософської герменевтики, осмислення її методологічних та онтологічних вимірів і значення для розвитку гуманітарних наук та культурології задля формування висококультурних фахівців, які володіють навиками аналітичного й критичного мислення, методологічною культурою для аналізу вимірів сучасної культури, гуманістичним світоглядом та здатністю до відкритого діалогу в інформаційному просторі сучасного буття.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1877>

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК16. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, психологічні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН6. Здійснювати прогнози розвитку новітніх соціокультурних рухів в контексті культурних процесів у світі.

ПРН7. Аргументувати зв'язки морально-етичних доктрин світу із загальнолюдськими моральними уявленнями.

ПРН8. Застосовувати отримані теоретичні знання у практичному орієнтуванні у світі культур.

ПРН9. Аналізувати, прогнозувати тенденції й перспективи розвитку культури та культурних організацій з позицій журналістської етики та професійних стандартів; виступати в пресі, на радіо і ТБ із проблем збереження культурної спадщини, актуальної моральної та соціальної проблематики сучасності.

ПРН12. Продемонструвати навички організаторської роботи в івент-індустрії.

ПРН13. Визначати типи культури особистостей та виявляти критерії культурної зрілості.

ПРН18. Формувати стратегії пошуку діалогу між представниками

міжкультурних організацій задля досягнення громадянської злагоди в суспільстві, застосовуючи знання з іноземних мов.

PH19. Оволодіння добрими робочими навичками працювати самостійно (кваліфікаційна робота), або в групі (лабораторні роботи, включаючи навички лідерства при їх виконанні), уміння отримати результат у рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

PH20. Виявляти потреби суспільства, певної групи осіб та окремої особистості, розкриваючи їх причини, й застосовувати їх для організації культурних заходів.

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

Модуль 1. Становлення герменевтики: історико-філософський контекст.

Тема 1. Герменевтика: предмет, мета, завдання.

Опис теми: Предмет та завдання герменевтики. Філософські та методологічні передумови виникнення.

Тема 2. Формування герменевтики від Античності до Нового часу.

Опис теми: Основні риси герменевтики доби Античності. Середньовічна герменевтика. Біблійна критика та екзегетика. Особливості герменевтики доби Відродження та Нового часу.

Тема 3. Універсальна герменевтика Ф.Шлейєрмахера та герменевтика як методологія В. Дільтея.

Опис теми: Герменевтика Ф.Шлейєрмахера: передумови, основний зміст і поняття. Герменевтика як методологія гуманітарного знання В.Дільтея, концепція «наук про дух». Проекти Ф.Шлейєрмахера та В.Дільтея як передумови виникнення філософської герменевтики.

Тема 4. Герменевтична онтологія М. Гайдегера та філософська герменевтика Г.-Г. Гадамера.

Опис теми: Екзистенційна аналітика як герменевтика М. Гайдегера. Герменевтична онтологія М. Гайдегера. Життєвий шлях Г.-Г. Гадамера: передумови філософської позиції. Праця Г.-Г. Гадамера «Істина і метод» та проект філософської герменевтики.

Модуль 2. Герменевтика в гуманітаристиці ХХ -ХХІст.

Тема 5. Герменевтичні концепції П. Рікера та Р. Рорті.

Опис теми: Життєвий шлях П. Рікера: передумови філософської позиції. Феноменологічна герменевтика П. Рікера. Прагматична герменевтика Р. Рорті. Праця Р. Рорті «Філософія і дзеркало природи» та її значення для герменевтики.

Тема 6. Герменевтика як філософія і методологія.

Опис теми: Основні поняття герменевтики: «текст», «розуміння», «інтерпретація». Герменевтика як методологія гуманітарних наук. Взаємозв'язок філософії та герменевтики. Практичний розвиток філософської герменевтики: школа рецептивної естетики.

Тема 7. Герменевтика в контексті сучасних теорій культури.

Опис теми: Постмодернізм в культурі. Проблема текстуальності. Деконструктивізм Ж. Дерріда та теорія тексту Р. Барта. Концепція наративів Ж.-Ф. Ліотара та теорія симулякрів Ж. Бодрійяра. М. Фуко концепції: «археології знання» та знання-влади.

Тема 8. Інтерпретативна практика сучасної культури: герменевтичний аспект.

Опис теми: Проблема інтерпретації як базове завдання герменевтики. Практичний та теоретичний аспект проблеми розуміння в сучасній культурі. Приклади інтерпретативної практики в гуманітаристиці ХХ ст.

Тематика практичних занять:

Семінарське заняття 1 Герменевтика: предмет, мета, завдання. Формування герменевтики від Античності до Нового часу.

Семінарське заняття 2. Універсальна герменевтика

Ф.Шлеєрмахера та герменевтика як методологія В. Дільтея.

Семінарське заняття 3. Герменевтична онтологія М. Гайдегера та філософська герменевтика Г.-Г. Гадамера.

Семінарське заняття 4. Герменевтичні концепції П. Рікера та Р. Рорті.

Семінарське заняття 5. Герменевтика як філософія і методологія.

Семінарське заняття 6. Герменевтика в контексті сучасних теорій культури.

Семінарське заняття 7. Інтерпретативна практика сучасної культури: герменевтичний аспект.

Детальний зміст семінарських занять, контрольні, індивідуальні й творчі завдання подані у: Наконечна, О. П. та Гнатюк, Е. М. (2021) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Герменевтика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної форми навчання. / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/22474/1/06-07-175.pdf>

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Здатність аналітично мислити, логічно обґрунтовувати свою

позицію, формулювати власну думку.

2. Навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, здатність організовувати командну роботу над проектом, залагоджувати конфлікти.

3. Взаємодія та комунікація з людьми на основі моральних принципів, ораторські та комунікативні навички.

4. Загальнокультурна грамотність.

5. Донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення філософської герменевтики у вирішенні проблем у спілкуванні та прийнятті рішень.

6. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, дотримуватися норм професійної етики.

Форми та методи навчання

Методи навчання: Інтерактивні лекції, мультимедійні презентації, навчальна дискусія, дебати, метод «малих груп», прес-конференція, аналіз і самоаналіз; технології викладання: рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції та інше.

Порядок та критерії оцінювання

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань. Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконувати завдання, подані у планах семінарських занять, здійснювати самостійну роботу та оформляти її результати; вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle:

<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=2488>

Перелік критеріїв оцінювання:

- **60 балів** – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;

- **40 балів** – модульний контроль, який складається з двох модулів (**МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів**).

Усього **100 балів**. Підсумковий контроль – **екзамен**.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання есе за темою курсу, участь у конференціях, круглих столах, конкурсах есе. Тему дослідницької роботи здобувачі можуть вибрати самостійно за

погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль, який складається з двох модулів, проходить у формі тестування на навчальній платформі Moodle через ННЦНО. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 4 запитання по 1,5 бали (6 балів). Усього – по 20 балів за кожен модуль.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру з тематики курсу; можуть залучатися до участі у конкурсі есе, філософській олімпіаді, написання наукових тез і статей з тематики курсу та до участі у міжнародних, всеукраїнських конференціях та олімпіадах.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Базова

1. Богачов А. Філософська герменевтика : навч. посіб. Київ : Курс, 2006. 405 с. 2. Квіт С. Герменевтика стилю : монографія. Київ : Києво-Могилянська акад., 2011. 144 с. 3. Соболева М.Е. Философская герменевтика : понятия и позиции. Москва : Академический Проект, 2013. 151 с. 4. Тисельтон Э. Герменевтика. Черкассы : Коллоквиум, 2011. 430 с.

Допоміжна

1. Гадамер Г.-Г. Актуальность прекрасного. Москва : Искусство, 1991. 2. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Сучасна зарубіжна філософія: Течії і напрямки: Хрестоматія. Київ : Ваклер, 1996. С. 33–51. 3. Кузнецов В. Герменевтика и ее путь от конкретной методики до философского направления. Логос. 1999. № 10. С. 43–88. 4. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / Львів. держ. ун-т ім. Івана Франка. Центр гуманіт. дослідж., Наук. т-во ім. Шевченка; за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. 633 с. 5. Після філософії : кінець чи трансформація? Київ : Четверта хвиля, 2000. 432 с.

Методичне забезпечення

1. Наконечна, О. П., Гнатюк, Е. М. (2019) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Історія філософії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальностей 034 «Культурологія», 031

«Релігієзнавство» денної форми навчання. / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/16777/1/06-07-165%20%281%29.pdf>

2. Наконечна, О. П. та Гнатюк, Е. М. (2021) Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Герменевтика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія» денної форми навчання. / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/22474/1/06-07-175.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова. Тема: «Філософія» / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://eprints.kname.edu.ua/view/subjects/d=5F6.html>

2. Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка / [Електронний ресурс]. – режим доступу http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6

3. Методичні матеріали факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова / [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.philosoph.onu.edu.ua/newsite/method.htm>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі кафедри.

Правила академічної доброчесності

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація. Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються. За порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=2488>

Студент може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації та отримати он-лайн консультацію через систему Google Meet.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача оновлення змісту навчальної дисципліни планується щорічно, а також за результатами опитування студентів, з ініціативи гаранта освітньої програми, випускників, роботодавців.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та*

природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

- База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj> .

Лектор

О.П. Наконечна , д.філос.н., професор